

Tilbakemelding byggeprogrammet 6B (Økonomi/innovasjon)

15.12.2022

Om dokumentets avsendere og forankring

Dette dokumentet oppsummerer tilbakemeldingen fra følgende avsendere:

- Klyngebrukergruppen for Økonomi/Innovasjon
- Fakultet for økonomi (ØK)
- Prorektor for nyskaping (medlem i klyngebrukergruppen)

For lesbarhetens skyld står det «Fakultet for økonomi» eller «Fakultetet» underveis i teksten, selv om alle de tre grupperinger over er avsendere. Dokumentet er forankret i klyngebrukergruppemøte 15.12.2022, det har vært gjenstand for en bred forankring ved Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse (IØT) og vedtatt i fakultetsstyremøte for Fakultet for økonomi 15.12.2022.

Innledning

Vi vil peke på at det har vært svært korte tidsfrister for å gi tilbakemelding. Vi tar derfor forbehold om at mange aspekter ikke er inkludert i dette svarbrevet. Samtidig vil vi understreke at det er mange deler av byggeprogrammet der vi har spørsmål eller der det sett fra vår side er uklarheter, dette har det ikke vært mulig å få avklart innen de tidsrammer som er gitt.

Vår overordnede kommentar er følgende:

Vi klarer ikke se at den arealfordeling som indikeres faktisk gir IØT og internt innovasjonssenter det areal som var forutsatt. En kvalitetssjekk av tallgrunnlaget er derfor nødvendig. Vår tolkning av tallene også bekreftet av NTNU campusutvikling i mail av 13.12 er at bruttoareal er redusert fra de planlagte og forutsatte 8800m² til 8150 m².

Fakultetet vurderer at dette er en feil i byggeprogrammet, og ber Statsbygg svare ut hvordan de skal løse dette. En slik reduksjon i areal vil gi store negative effekter for undervisning, forskning samt innovasjons- og nyskappingsaktivitet.

Den skriftlige fremstilling av aktivitet og behov er i hovedsak god, der mye av substansen både fra møtene i klyngebrukergruppen og BFB er ivaretatt. Våre grunnleggende prioriteringer er:

- 1) Arbeidsplass og læringsareal
- 2) Spesialareal
- 3) Knutepunkt

Vi vil strukturere vårt svar ut fra det som indikeres i felles følgebrev.

Kommentarer til den overordnede prosjektutviklingen

Vi viser til punkt 4.6 i felles brev av 1.12.2022 Her fremgår det at Statsbygg har lagt til grunn en annen beregningsmetodikk for arbeidsplassareal enn det NTNU har gjort. Fakultet for økonomi er overrasket og bekymret over at dette faktisk kan skje. Vi vil understreke behovet for at NTNU samlet fastholder sin tolkning av forutsetningene knyttet til 23 m² BTA per ansatt.

Vi vil videre peke på at økningen i spesialareal ikke virker hensiktsmessig i forhold til NTNUs samlede behov.

Gjennomgangen av byggeprogrammet har også avdekket to helt spesifikke behov som nå ikke løses arealmessig: areal tilrettelagt for veiledning samt areal tilrettelagt for digital undervisning. Dette gjelder vår klynge, men det kan være relevant også for andre klynger. I C10 Knutepunkt (s.24) fremgår det at knutepunkt skal være møteplass for blant annet studenter og veiledere. Dette fremstår som en svært uhensiktsmessig tilnærming, åpne arealer er ikke en egnet arena for veiledningsaktivitet.

På s.13 fremgår det at det andre miljøet som skal lokaliseres i bygget er deler av fellesadministrasjonen. Helt fra starten av klyngebrukergruppeinvolveringsprosessen har det vært tydelig kommunisert at samlokalisering i bygget bør inkludere andre teknologimiljøer, primært fra IE-fakultetet, for å skape synergi til Fakultetets og IØTs viktige samarbeidspartnere og styrke IØTs identitet som leverandør av teknologiutdanninger. Også i studieprogrammene ved våre øvrige institutter lokalisert i Adolf Øien-bygget, Samfunnsøkonomi og NTNU Handelshøyskolen, er det obligatoriske og valgfrie emner fra IE-fakultetet, og det er et strategisk mål at teknologiinnhold skal øke ytterligere i vår fremtidige studieportefølje. Samlokalisering med deler av fellesadministrasjonen vil ikke føre til faglige synergier, og Fakultet for økonomi er undrende til dette forslaget sett i lys av forventede faglige gevinster av campussamling.

For det videre arbeid vil det være en fordel om en kan sammenligne dagens faktiske areal direkte med arealfordeling i byggeprogrammet. Først når en ser dette både samlet og for de enkelte deler av campussamling blir det mulig å diskutere de overordnede linjer i prosjektet mer faktabasert. Vi vurderer at det vil være hensiktsmessig med et bedre strukturert tallmateriale der eksisterende brutto- og nettoareal sammenlignes med programmert brutto- og nettoareal.

Hvilke kommentarer har dere til prosjektutviklingen for egen klynge/ ansvarsområde?

Overordnet vil vi si at mange av de intensjoner og mål en forsøker å realisere er ivaretatt i selve teksten. Det grunnleggende problem er at det fremstår som om det i vår del av prosjektet er gjort store faktiske kutt i både areal til læringsformål og til arbeidsplasser, noe som står i motstrid med målet om å oppnå positive effekter. Substansen når det gjelder arealtall i det fremlagte byggeprogram er derfor særdeles utfordrende sett fra Fakultet for økonomi.

1) *Det gjøres en uakseptabel nedskalering av bruttoareal*

I BFB avsnitt 4.2.1 gjengis dagens arealtall for IØT og for NTNUs økosystem for innovasjon og nyskaping (Internt innovasjonssenter), totalt 8860 m². Det gjøres et fratrekk for 60m² og en arbeidet ut fra en

brutto ramme på 8800 m². I prosjektutviklingen er det lagt til grunn at når det gjelder rokade internt på Gløshaugen skal areal erstattes 1 til 1.

Vi fant ikke i byggeprogrammet en fremstilling av det faktiske arealet fordelt på kategorier i byggeprogrammet. Her ønsket vi klarhet, og fikk tilsendt en oversikt basert på Statsbyggs lilla tabell. Ut fra denne fremgår et totalt bruttoareal på 8150 m², fordelt på 1350 m² til knutepunkt, 1970 m² til studenter 4-5 årstrinn, 1350 spesialareal, 3480 m² arbeidsplass.

Vår forståelse er at de tall vi finner i byggeprogrammet er en tydelig nedskalering av tilgjengelig areal for IØT, dette er ikke i tråd med prosjektets forutsetninger knyttet til rokade.

Fakultetet legger til grunn at en skal arbeide ut fra den planlagte, totale rammen for bruttoareal, og forventer at Statsbygg svarer ut hvordan dette er tenkt løst.

2) De beregninger som gjøres rundt arbeidsplass vil ikke gi tilfredsstillende løsninger.

I avsnitt C0.0.3 Dimensjoneringsgrunnlag (s.12) fremgår det at «all dimensjonering er gjort med utgangspunkt i persontall fra 2018». Dette er et brudd med tidligere avtaler om dimensjonering for rokadeberørte. For rokadeberørte har 2021 tall vært retningsgivende. I brukers funksjonsbeskrivelse er 192 ansatte lagt til grunn. Det faktiske antall ansatte i slutten av 2022 er 211. Tallet som legges til grunn i byggeprogrammet er 147. Fakultetet har tatt dette opp i eget brev til rektor. Rektor har i sitt svar uttrykt at ansatte skal ivaretas. Dette bør også synliggjøres i byggeprogrammet.

Det er satt en romstørrelse på 6-8 m². Vi vil peke på behovet for varierte størrelser på 6-8-10-12 m². Årsaken er at varierte romstørrelser gir mulighet for å differensiere ut fra behov og type oppgaver den enkelte ansatte skal ivareta, herunder vil noen cellekontor på 12 m² gi mulighet for deling eksempelvis for to stipendiater. Dersom kun minimumsløsningen standardiseres tar en bort den fleksibilitet varierte størrelser gir.

3) Læringsarealet gir ikke tilfredsstillende løsninger

Vi er usikre på tallene knyttet til læringsareal slik de fremkommer, men tolker inn i dette en faktisk nedgang i læringsareal for 4.-5. årstrinn.

- Datasaler er underdimensjonert og mindre enn dagens datasaler (3x60 versus 97+60+90)
- Lesesaler er for små og redusert i forhold til dagens lesesaler (5x60 versus samlet 548 i dag)

Vi legger til grunn at det ikke skal bli mindre tilgjengelig areal på data- og lesesaler i forhold til dagens arealsituasjon.

Vi ønsker også en justering av klassifisering av særskilte areal for MXENTRE, dette gjelder areal for nyskappingsprosjektene til studentene ved MXENTRE, dette er 10 x 12 m² og 20 x 8 m² til sammen 280 m². MXENTRE (NTNUs Entreprenørskole) sine spesielle behov er i stor grad ivaretatt, men disse arealene må defineres som spesialareal, og ikke læringsareal. MXENTRE er et «Venture Creation Program» (VCP), og tilrettelegging for denne aktiviteten må sikres tilsvarende VCP-studier internasjonalt

for måloppnåelse knyttet til nyskaping, der MXENTRE er motoren i dette. Forståelsen av at akkurat denne type areal er spesialareal er viktig og reflekteres normalt der en har denne type aktivitet.

4) Behovet for areal til veiledning er ikke ivaretatt

«Areal for veiledning tas derfor fra kategori læringsareal 4.-5.år og er funksjonelt beskrevet i Kap C 40 Studentarbeidsplasser 4-5 år (side 73)». Her er det uklart hva som faktisk gjøres, og hvilken innvirkning det har for de to arealkategoriene. Følgende setning fra byggeprogram kap C, side 29 tyder på at man misforstår hva veiledning innebærer:

«Spisestedet i bygget skal være et flerfunksjonelt areal som også kan brukes som arbeidssted for studenter og som uformell setting for veiledning»

Veiledning av studenter som skriver prosjekt-, bachelor- eller masteroppgave har krav på et visst antall timer med veiledning i oppgaveskriving. Dette foregår ved IØT i grupper på 2-4 studenter etter en fast og strukturert plan gjennom semesteret. Ofte skrives oppgaven i samarbeid med en bedrift, noe som fordrer forsvarlig behandling av konfidensiell informasjon. Å gjennomføre en slik aktivitet på uformelt vis i byggets kantine fremstår som urealistisk.

Som beskrevet i brukers funksjonsbeskrivelse er instituttets aktivitet veiledningstungt, med et stort antall prosjekt- og masterkandidater der flere studenter skriver oppgaver sammen. Slik vi ser utkast til byggeprogram fanges ikke behovet for areal tilrettelagt for veiledning opp i tilstrekkelig grad.

Vi ønsker en løsning med veiledningsrom på 8-12m² lokalisert mellom arbeidsplassareal og læringsareal 4.-5. årstrinn. Vår vurdering er at det er behov for ca. 3-7 slike rom for hver faggruppe/fagseksjon¹. Dette er en direkte konsekvens av manglende plass til gruppevis veiledning på kontorer eller for ansatte som sitter i landskap. I perioder kan masterstudenter som også har en rolle som forskningsassistenter ha særskilt tilgang til disse rommene (eksempelvis for gjennomføring av intervjuer). Slik vi vurderer arealkategoriene er det mest naturlig å klassifisere slike rom enten som læringsareal eller som spesialareal da variert bruk vil være mulig og ønskelig.

5) Behov for rom tilrettelagt for digital undervisning

Vi har fått tydelige tilbakemeldinger fra vitenskapelige ansatte som påpeker at ansatte som ikke har egne cellekontor vil ha behov for løsninger når de gjennomfører digital undervisning. Det handler om mulighet for å ha flere skjermer samtidig, mulighet for å forelese uten å forstyrre andre, samt å sikre at andres aktivitet i delt areal ikke forstyrrer gjennomføring av undervisning. Slike rom må være mulige å reservere da all undervisning er timeplanfestet. Vi vil ha behov for 2-4 slike rom tilknyttet alle faggrupper², dette vil naturlig klassifiseres som spesialareal da romkategorien vil kunne ha flere bruksområder.

---

¹ Veiledningsrom: HMS 3, EiT, VIL og STRATFORR 5, BEDØK 7, samlet 25 (netto 250 m²).

² Digitale undervisningsrom: HMS 2, EiT, VIL og STRATFORR 3, BEDØK 4 samlet 15 (netto 150 m²).

6) Usikkerhet rundt antall møterom

Når det gjelder fremlagte byggeprogram er våre vurderinger at antall møterom er lavt dimensjonert, gitt at langt færre møter med få deltakere kan gjennomføres på ansattes kontor sammenlignet med dagens situasjon. Dersom punktene 4/5 ovenfor ivaretas, vil det gjennom fleksibel bruk dekke behovet for møterom. Hvis ikke, må antallet små møterom økes.

7) Valg av bygningskropp ikke diskutert

I møte i klyngebrukergruppen 28.10.2022 ble valg av løsning for bygningskropp diskutert. Vi legger til grunn at våre synspunkter slik det også fremgår av referat blir inkludert og vektlagt i det videre arbeid.

På side 66 i byggeprogrammet gjengis arealkonseptet fra 2018: «Når målet er maksimal fleksibilitet er det ikke effektivt med for smale bygnings-kropper (passer kun for cellekontorer) eller for dype bygningskropper (for dårlig arealeffektivitet og for lite daglys til cellekontorer)». Fakultet for økonomi vil understreke som påpekt gjennom hele prosessen at vi forutsetter å bli involvert i de faktiske diskusjoner rundt utforming av bygningskropp.

8) Plassering av hovedinngang

«Hovedinngang vender mot Klæbuveien og dermed også mot Adolf Øien-bygget» (side 19). Dette er ikke i tråd med innspill fra brukerinvolveringen ledet av Statsbygg. Hovedinngangen ønsket mot sørsiden (mot Gløshaugveien), for å knytte sammen både mot Gløshaugen og Adolf Øien-bygget.

9) Grunderbrakken er ikke inkludert

I dag er Grunderbrakken en integrert del av økosystemet for innovasjon og nyskaping. Vi ser ikke at areal for denne er inkludert i byggeprogrammet. Her må NTNU vurdere ulike løsninger slik at denne delen av økosystemet for innovasjon og nyskaping ivaretas i videre campusutvikling.

Hvilke av klyngens/ansvarsområdets behov bør prioriteres høyest/lavest?

Vi vil igjen understreke manglende tid til gjennomføring av en intern diskusjon, samt at tallgrunnlaget er lite oversiktlig presentert. Våre grunnleggende prioriteringer er:

- 4) Arbeidsplass og læringsareal
- 5) Spesialareal
- 6) Knutepunkt

Vi vil særskilt understreke behovet for å gjenopprette antall ansatte til det som har vært forutsetningen i alle tidligere diskusjoner. I tillegg vil vi igjen påpeke at vi legger til grunn at bruttoareal faktisk blir realisert som tidligere planlagt.

Det har ikke vært tid til reell diskusjon nå, også gitt uklarhet om tallgrunnlaget. Men alle deler av spesialareal vil måtte gjennomgå særskilt for eventuelt å justere arealbehov og prioriteringer. Det samme gjelder mulighet for sambruk av areal avsatt til knutepunkt.

Er det beskrevne arealer og funksjoner som potensielt/om mulig kan brukes sammen med andre (sambruk), eller som potensielt kan inneha en fleksibilitet som gjør at arealene kan brukes til flere formål enn de beskrevne (flerbruk)?

Ved gjennomgang vil vi peke på følgende muligheter for sambruk og fleksibilitet:

- 1) I knutepunkt er det satt av 80m² til «Makerspace». Vi ser at det innholdsmessig er en overlapp til deler av arealet som utgjør internt innovasjonssenter. Her må grensesnittene diskuteres særskilt.
- 2) Generelt ser vi det største potensialet for fleksibilitet og flerbruk i grenseflatene mellom internt innovasjonsareal, knutepunkt og spesialareal knyttet til nyskaping.
- 3) Det er tatt inn 9 x 20 m² linjeforeningskontor samt ett linjeforeningskontor på 60 m² (MXENTRE). Her vil det bli en særskilt diskusjon knyttet til antallet og størrelsen av linjeforeningskontor der også studentene må inkluderes. I denne sammenheng må en også se sammenhengen med 5 x 16 m² kontor til SPARK, Start etc. innen spesialareal.

Er det øvrige /andre momenter som bør belyses?

Igjen, Fakultet for økonomi er usikre på om de grunnleggende arealfordelinger er i tråd med tidligere vedtak og premisser. Vår forståelse nå er at det er gjort betydelige endringer i fordelt areal, med betydelige negative effekter for de oppgaver som skal ivaretas og negative konsekvenser for prosjektets målrealisering.

På vegne av de tre avsendere omtalt i starten av dokumentet

Monica Rolfsen

Dekan Fakultet for økonomi og leder av Klyngebrukergruppe for Økonomi og Innovasjon